

або через прямий радіозв'язок, або супутникові системи. Протокол використовує формат телекс, що був розроблений ARINC для заміни голосового зв'язку й зв'язку в УКВ-діапазоні. Планується поступова заміна ACARS протягом декількох десятиріч протоколом Aeronautical Telecommunications Network (ATN) для зв'язку з системами УПР та протоколом Internet Protocol (IP) для інших видів зв'язку. Протокол забезпечує передачу даних на швидкості 2400 бод в авіадіапазоні УКВ (118 МГц – 149 МГц).

- VDL (VHF Digital Link) – пересилання УКВ даних.
- Використовує MLS (Microwave Landing System) аеродромні системи посадки мікрохвильового діапазону. Зокрема, система ILS допускає захід на посадку лише по прямій, а можливості її використання залежать від місцевих умов розповсюдження сигналу. Ці недоліки усунені в СВЧ-системі забезпечення посадки MLS. Вона менш чутлива до місцевих умов, здатна обслуговувати кратне прибуття та може задавати змінні схеми заходу на посадку. Криволінійні шляхи заходу на посадку знижують рівень шуму в деяких аеропортах.

Відносно стандартів та рекомендованої практики необхідно зазначити, що розроблено стандарти для SATCOM, VDL, SSR MODE S (Secondary Surveillance Radar Mode Select), що забезпечують вибір режиму вторинного оглядового радіолокатору; для глобальної навігаційної супутникової системи, системи заходу на посадку (MLS) та VDL.

Таким чином, основні аспекти розвитку за елементами сегментів можна узагальнити у таблиці.

Механізм оновлення засобів зв'язку на авіатранспорті матиме вигляд, наведений на рис. 5.

Висновки

Сформований механізм оновлення засобів зв'язку на авіатранспорті дасть можливість реалізувати основні переваги майбутньої системи організації повітряного руху з урахуванням впливу основних сегментів аеронавігаційної

системи за їх основними елементами, а також реформувати інфраструктуру аеронавігації з точки зору взаємодії процесів організації повітряного руху відповідно до технічних можливостей інфраструктурних складових.

Така взаємодія інфраструктурних складових: типів ПС, технічних характеристики засобів CNS аеропортів та УПР може бути отримана шляхом проведення реінжинірингу, результатом якого повинен бути фундаментальний перегляд та радикальна реконструкція бізнес-процесів з метою значного поліпшення показників бізнесу.

Список використаних джерел

1. www.avia.gov.ua – офіційний сайт Державіаслужби України.
2. www.ukrsatse.ua – офіційний сайт Державного підприємства обслуговування повітряного руху України «Украерорух».
3. Петровська Н.В. Оцінка ефективності використання повітряного простору України та методи її забезпечення: дисертація канд. екон. наук: 08.06.01 / Національний транспортний ун-т. – К., 2003.
4. Сібрुक В.Л. Оцінка ефективності інвестиційних проектів в аеронавігаційній системі: Дис. канд. екон. наук: 08.07.04 / Національний авіаційний ун-т. – К., 2006.
5. Сухопара О.М. Розробка та дослідження системи технічного обслуговування обладнання наземних систем зв'язку цивільної авіації: дис. канд. техн. наук: 05.22.20 / Національний авіаційний ун-т. – К., 2004.
6. Підвищення ефективності мобільних телекомунікаційних систем цивільної авіації на основі покращення якості демодуляторів широкосмугових сигналів: Автореф. дис... канд. техн. наук / А.–Рахман К. Кавасмі; Київ. міжнар. ун-т цив. авіації. – К., 1999.
7. Метод підвищення завадостійкості прийомних пристроїв наземних радіотехнічних комплексів космічних навігаційних систем: автореф. дис... канд. техн. наук / С.Е. Ломоносов; Центр. НДІ навігації і упр. – К., 2007.
8. Садловська І.П. Стратегічні напрямки розвитку авіатранспортних підприємств: Монографія. – К.: НАУ, 2005. – 148 с.

Т.П. КАЛЬНА–ДУБІНЮК,
к.е.н., доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України

Проблеми та напрями підвищення ефективності агроконсалтингової діяльності в Україні

У статті зроблено аналіз рейтингів вітчизняних брендів у порівнянні зі світовими рейтингами. Проаналізовано вартість українських компаній у співставленні з вартістю світових брендів, запропоновано заходи щодо подальшого розвитку українських компаній.

Ключові слова: бренд, рейтинг, українські компанії, агроконсалтингова діяльність.

В статтю осуществлен анализ рейтингов отечественных брендов в сравнении с мировыми рейтингами. Проанализирована стоимость украинских компаний в сопоставлении со стоимостью мировых брендов, предложены мероприятия по дальнейшему развитию украинских компаний.

Ключевые слова: бренд, рейтинг, украинские компании, агроконсалтинговая деятельность.

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Постановка проблеми. Розвиток ринкових відносин потребує знань та інформації про інноваційні технології та науково обґрунтованих рекомендацій щодо їх застосування. Особлива увага в цьому приділяється консалтингу.

За даними Європейської асоціації консультантів з економіки і управління (FEACO), рівень розвитку консалтингу в країні визначається показником – частка вартості консалтингових послуг у ВВП країни [1].

На рис. 1 показана частка Європейського консалтингового бізнесу у ВВП країн Європи, членів FEACO починаючи з 1998 року. Як бачимо, вона зростає з 0,24 до 0,68% у 2011 році.

Найвищий рівень у ВВП країни займає консалтинговий бізнес Німеччині (1,13%), Великобританії (1,12%) та Іспанії (0,93%), а найменший – у Польщі (0,09 %) (рис. 2).

В Україні такий показник офіційно ще не визначається, але, за нашими оцінками, він не перевищує 0,01% від ВВП країни (рис. 2).

На рис. 3–5 показано порівняння відповідно ринків, споживачів та видів консалтингових послуг у країнах Європи. Так, (рис. 3) найбільше консалтингових послуг пропонує Німеччина (32,36%), Великобританія (22,05%) та Іспанія (11,49%). Найбільшими споживачами консалтингових послуг (рис. 4) є банки та страхові компанії (25,69%), промисловість (19,8%) і громадський сектор (18,7%).

Найпопулярнішими консалтинговими послугами (рис. 5) стають послуги з питань бізнесу. На них припадає половина всіх послуг (50%), за ними ідуть – розвиток підприємств і інтеграція (19%) та інформаційні технології (15%).

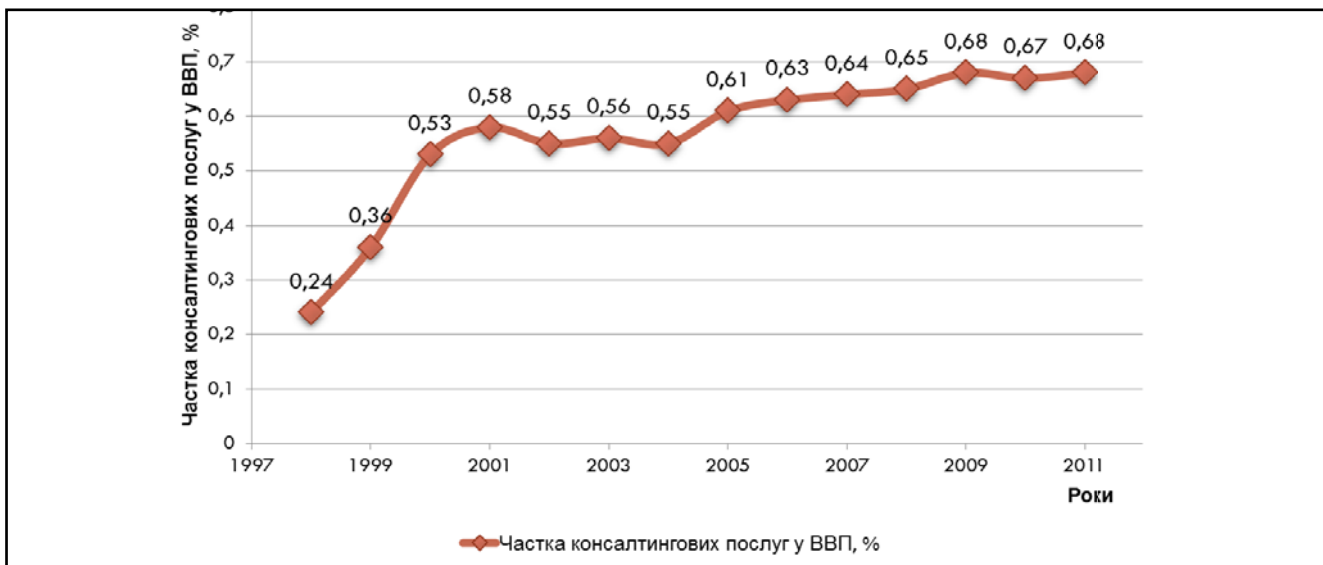

Рисунок 1. Частка європейського консалтингового бізнесу у ВВП країн Європи, членів FEACO*

* За даними Європейської асоціації консультантів з економіки і управління [1].

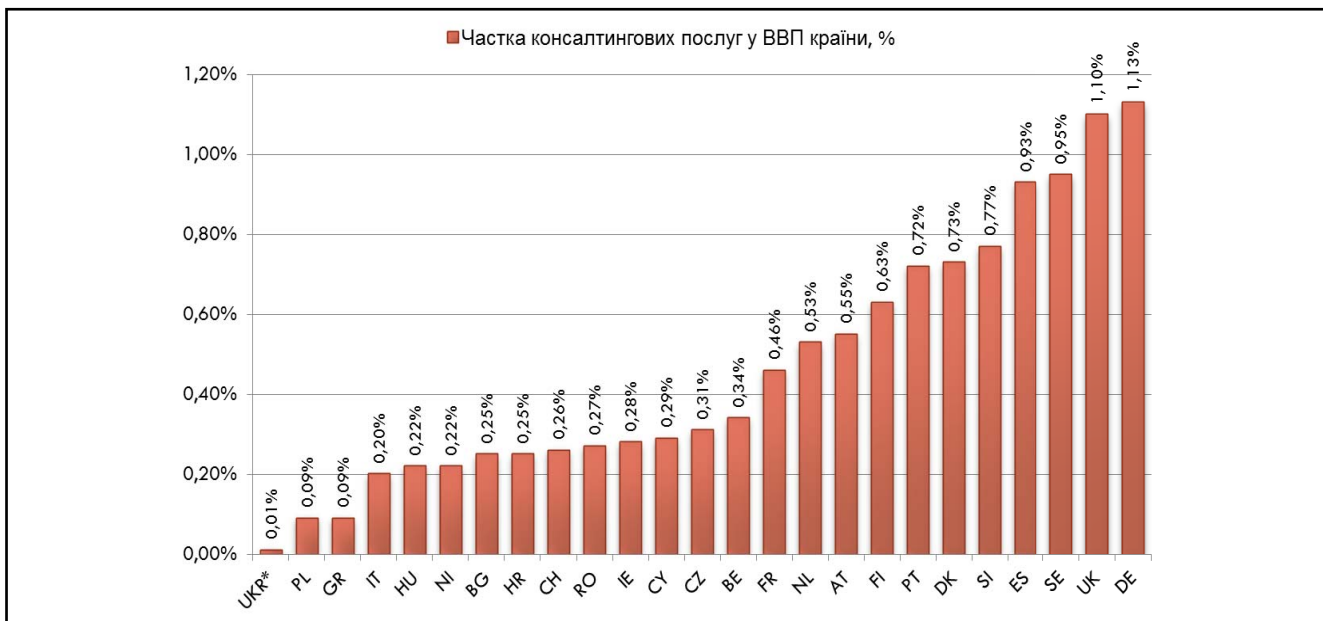

Рисунок 2. Частка консалтингового бізнесу у ВВП країн Європи, членів FEACO, 2010 рік**

** За даними Європейської асоціації консультантів з економіки і управління [1].

* За власними оцінками.

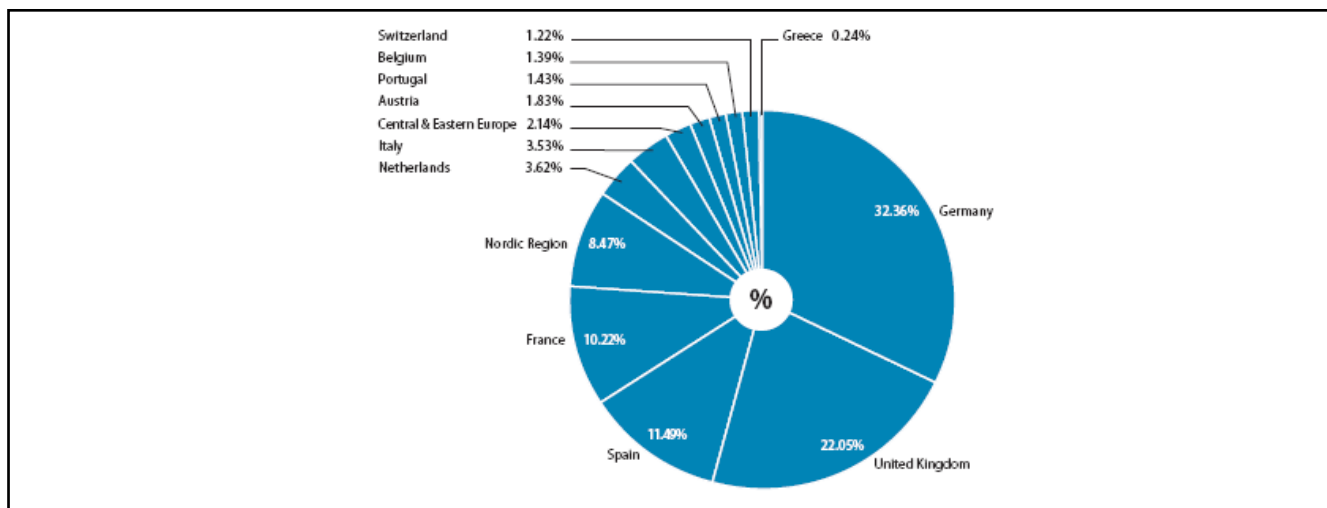

Рисунок 3. Ринок консалтингових послуг в країнах Європи, в %*

* За даними Європейської асоціації консультантів з економіки і управління [1].

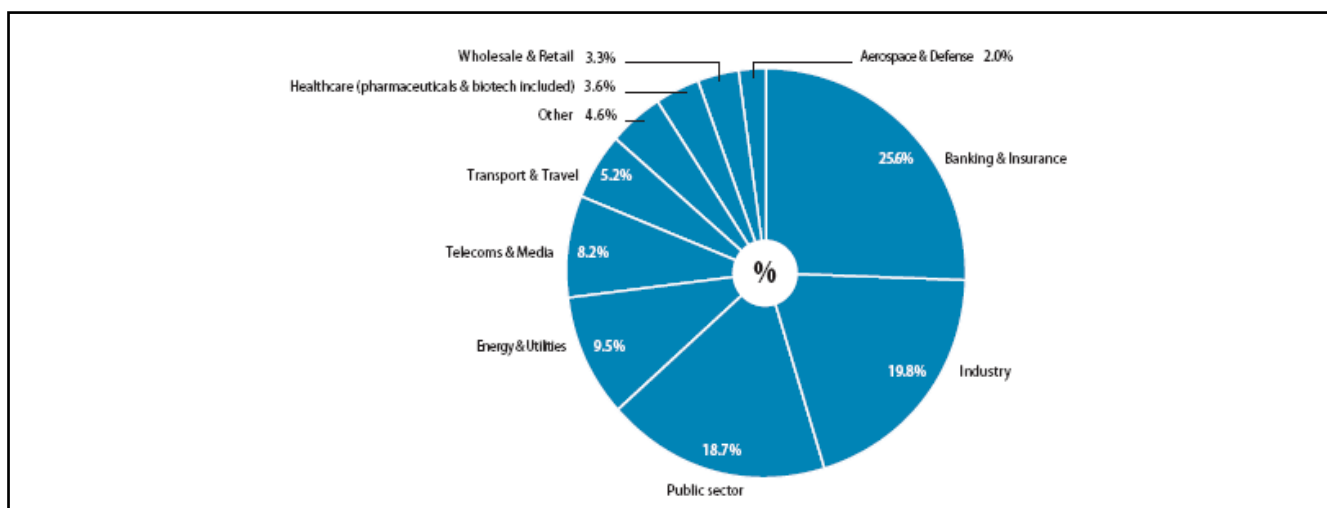

Рисунок 4. Ринок споживачів консалтингових послуг в країнах Європи

* За даними Європейської асоціації консультантів з економіки і управління [1].

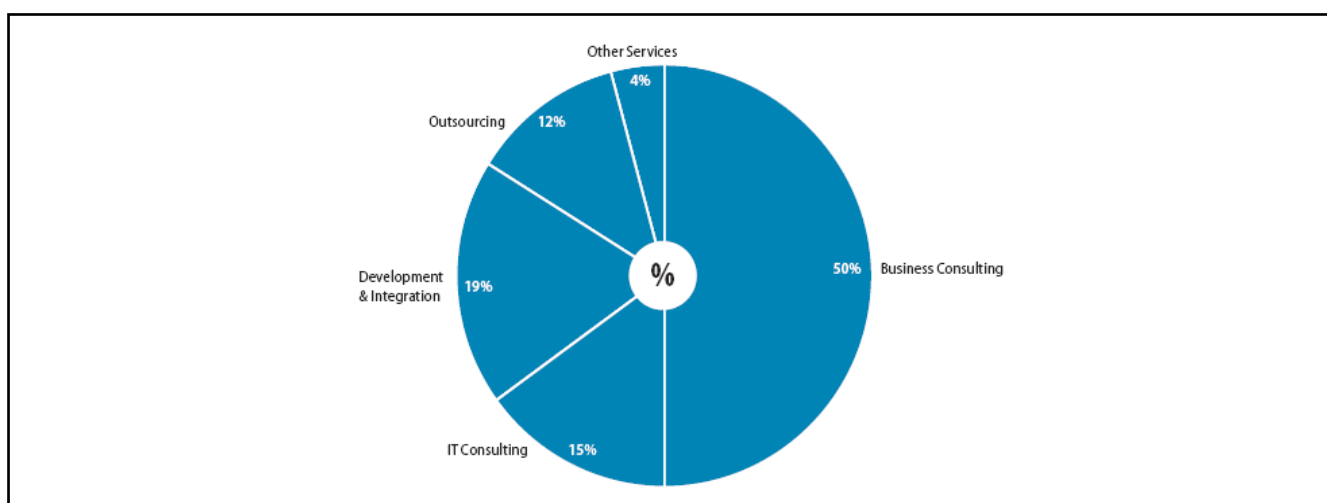

Рисунок 5. Ринок видів консалтингових послуг в країнах Європи, в %*

* За даними Європейської асоціації консультантів з економіки і управління [1].

В Україні консалтинг почав розвиватися з років перебудови. Створення ефективної та надійної консалтингової систе-

ми для виробників та населення є актуальним підходом в успішному розвитку галузей виробництва, подоланні кризових

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

явищ, у тому числі і сільському господарстві, частка якого в ВВП країни складає понад 13%.

Консалтинг в сільському господарстві України отримав назву «сільськогосподарське дорадництво» [2].

Сьогодні в аграрному секторі з'являються значні за обсягами землекористування та фінансовим потужностями підприємства-агрохолдинги, що негативно впливають на стан соціальної сфери села, поглиблюється дисбаланс рівня життя у

місті і селі. Це підтверджується динамікою зростання рівня оплати праці в Україні та у сільському господарстві, представлених на рис. 6. Як бачимо, річні темпи зростання номінальної заробітної плати в країні більше (24%), ніж на селі (19%), що обумовлюють подальшу диференціацію доходів у місті і селі.

На рис. 7 показаний рівень зайнятості населення на селі, що зменшується й обумовлює поглиблення соціально-економічних проблем розвитку українського села.

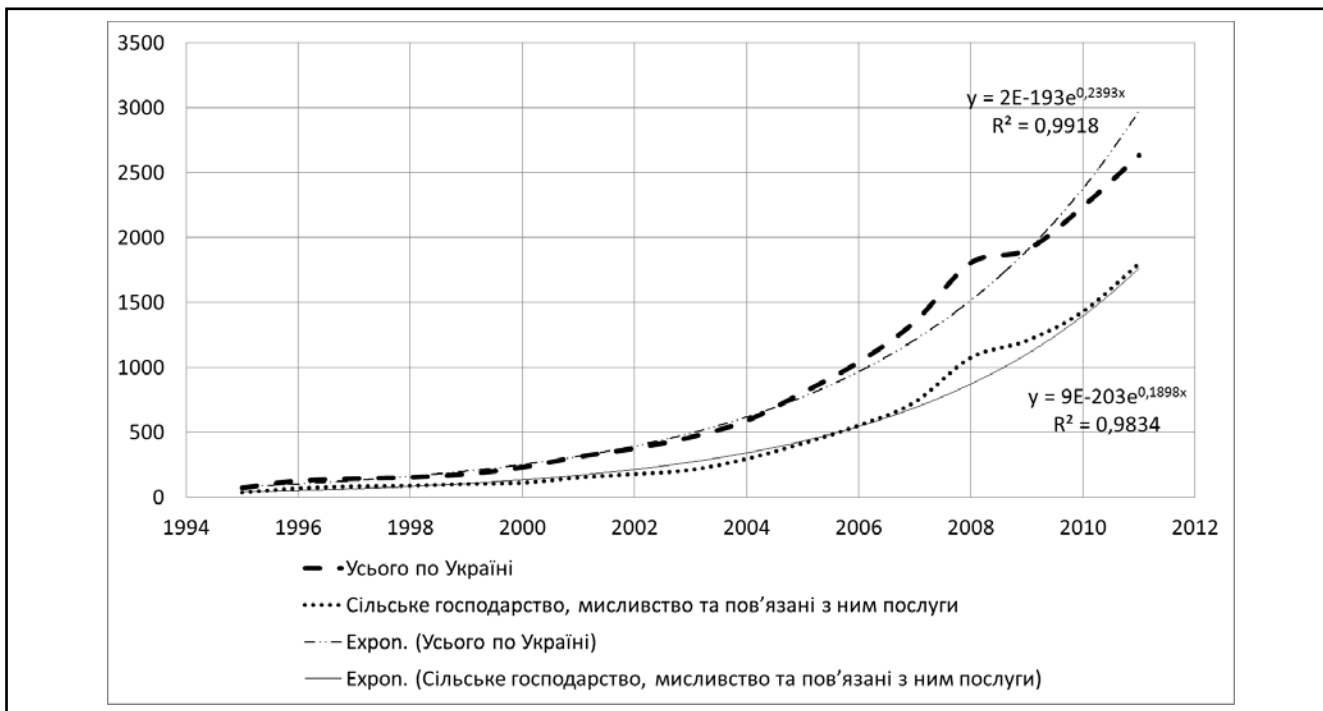

Рисунок 6. Динаміка зростання оплати праці в Україні та в сільському господарстві (1996–2012)*

* За даними Державного служби статистики України.

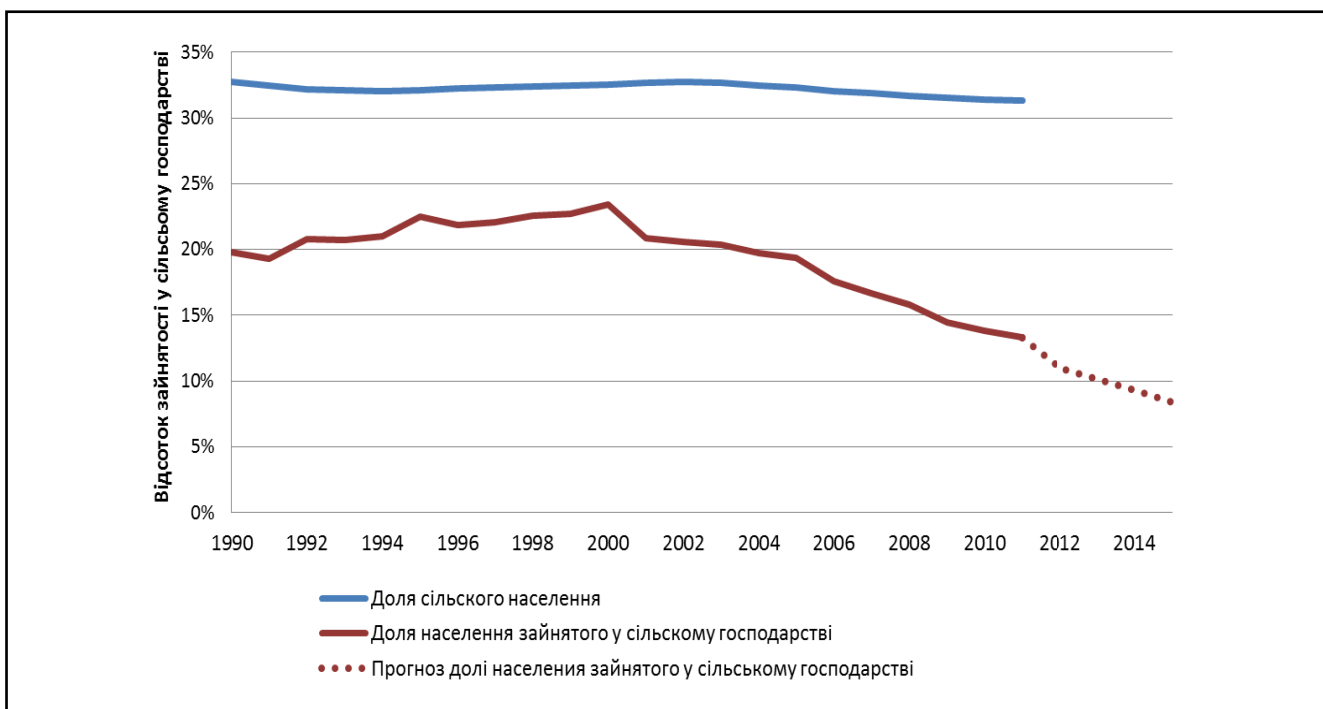

Рисунок 7. Динаміка зайнятості сільського населення в Україні*

* За даними А.В. Скрипника та О.М. Ткаченко [3].

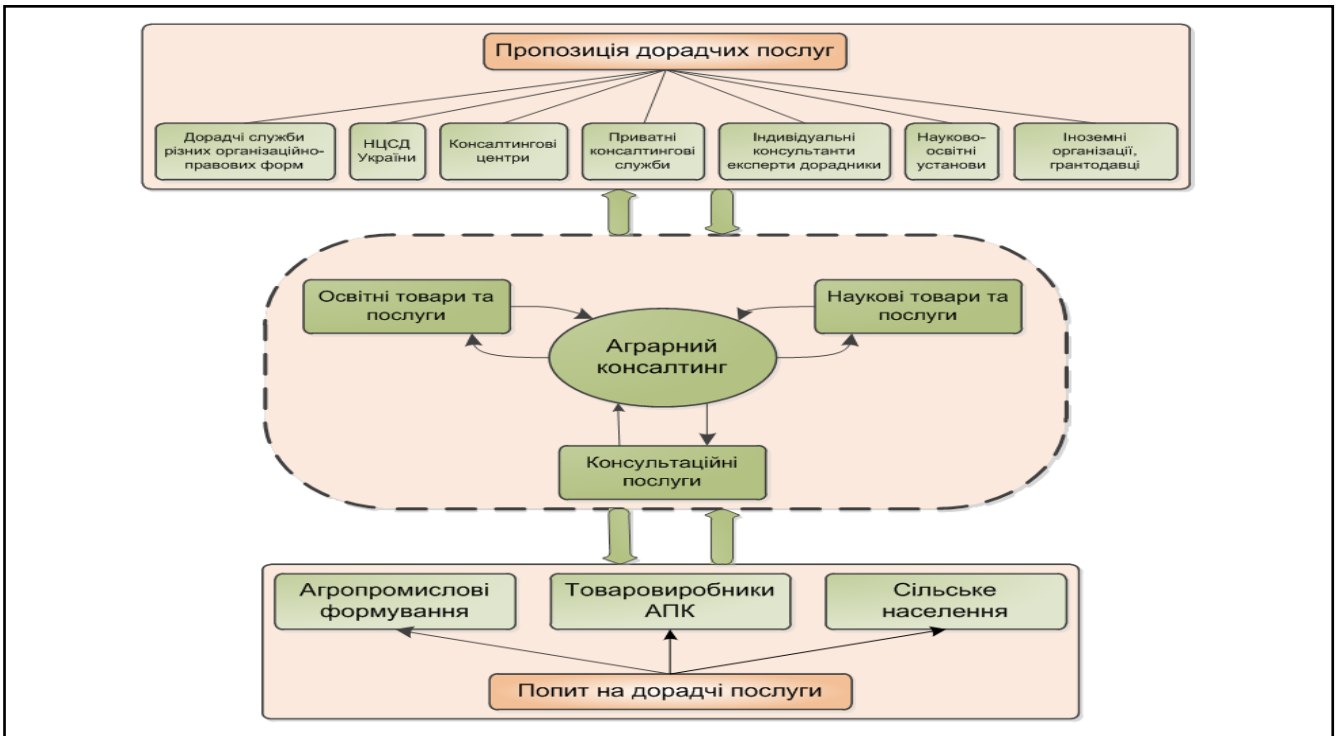

Рисунок 8. Попит та пропозиція дорадчих послуг в Україні

Крім того, експортна спрямованість, що характерна для значної частки потужних аграрних підприємств, не в змозі вирішити питання наповнення внутрішнього продовольчого ринку, що становить загрозу продовольчій безпеці країни.

Таким чином, зростаюча складність проблем на селі підвищує роль аграрного консалтингу в їх вирішенні.

Сьогодні ринок дорадчих послуг в Україні (рис. 8) потребує свого поживлення. Пропозиція дорадчих послуг в Україні формується завдяки приватним, державним та громадським організаціям, дорадчим службам та окремим консультантам, що функціонують на ринку. Попит на цьому ринку формується за рахунок товаровиробників, сільського населення та агропромислових формувань.

На рис. 9 представлені джерела пропозиції та напрями дорадчих послуг в Україні. Дослідження показали, що на аграрному ринку інформаційно-консультаційних послуг України найбільшу частку (48%) мають приватні служби, 33% –

громадські організації, 14% – міжнародні проекти та 5% – державні заклади й благодійні організації. Основними напрямками дорадництва є технологічний, організаційний, фінансово-економічний, юридичний, соціально-побутовий та найактуальніший – принципи сталого розвитку сільських територій (23,1%).

Сьогодні ринок дорадчих послуг має конверсійний характер, тобто пропозиція послуг з боку дорадчих служб не підтримана достатнім попитом на них з боку суб'єктів господарювання. Про це свідчать дані офіційної статистики, представлені на рис. 10.

За Законом України «Про сільськогосподарську дорадчу діяльність» дорадчі послуги поділяються на соціально спрямовані та комерційні. Кількість дорадчих послуг дуже залежить від державної підтримки. Держава фінансує такі соціально спрямовані дорадчі послуги, як одноденний семінар, демонстраційні покази, інформаційні видання, індивідуальні

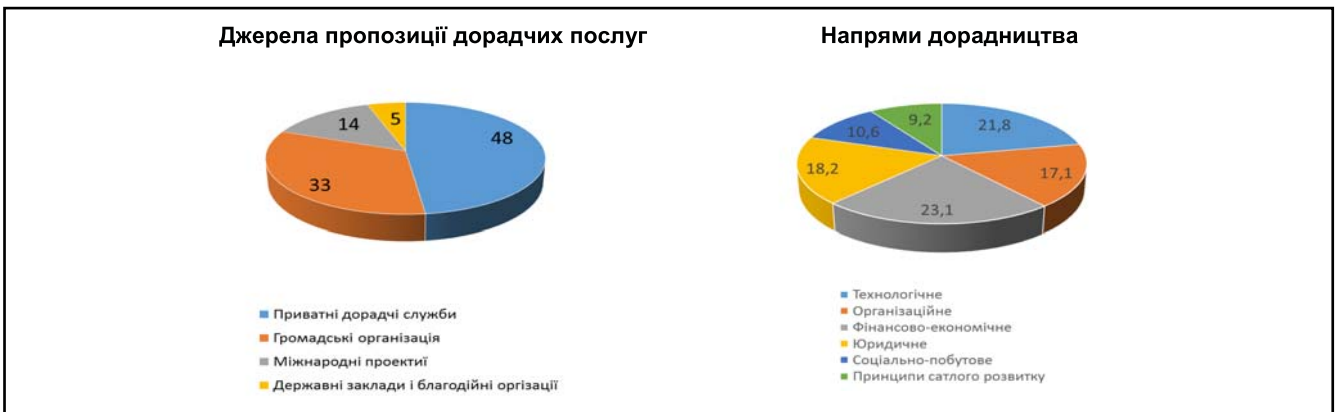

Рисунок 9. Джерела пропозиції та напрями дорадництва, %

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

дорадчі послуги. Через високу нестабільність бюджетних коштів, що виділяються на дорадництво, кількість наданих дорадчих послуг в Україні з року в рік теж суттєво змінюється. Це стосується як індивідуальних консультацій, так і масових та групових заходів.

Загальна кількість дорадчих послуг на одного потенційного клієнта набагато менша, ніж можливий попит на них. Зроблений нами оптимістичний прогноз розвитку соціально спрямованих дорадчих послуг вказує на можливість їх зростання за умови, що держава зробить поштовх у напрямі створення банку сучасних інноваційних технологій в аграрній сфері – інноваційні технопарки та буде розвивати систему електронного дорадництва e-Екстеншн для поширення інформації, нових технологій та знань за принципом «у будь-який час та у будь-якому місці», використовуючи для цього передовий міжнародний досвід [4].

Технологія консультування – це послідовність консультаційних процедур, що дозволяє технічно реалізувати процес формування рекомендацій для вирішення завдань консультуємої проблеми. Сучасна концепція консалтингових систем і технологій базується на оптимальній комбінації засобів комп'ютерної техніки, комп'ютерних мереж, програмного забезпечення, операційних систем і БД, які мають своєю метою накопичення, зберігання, обробку та передачу великих обсягів інформації в електронній формі.

Розвиток аграрного консалтингу пов'язаний зі створенням інтерактивних консалтингових систем. Інтерактивна консалтингова система аграрної галузі розглядається як комплексна багаторівнева галузева система, що забезпечує значне підвищення ефективності виробництва за раху-

нок явища синергізму (інакше – системного ефекту). Цей ефект полягає в тому, що при об'єднанні декількох систем в одну загальний вигравш перевищує суму ефектів окремо існуючих систем, оскільки зростає ефект тієї системи, що адаптується [5]. Відповідно до її структури доцільно виділяти: структурно-функціональні, організаційно-методичні, інформаційно-лінгвістичні, програмно-математичні та техніко-економічні процеси інтеграції.

Прикладом інтерактивної консалтингової системи для сільськогосподарської галузі є система «КОНКА», розроблена на кафедрі аграрного консалтингу та сервісу НУБіП України [6]. «КОНКА» дає можливість активізувати процес формування рекомендацій та їх впровадження в сільськогосподарських підприємствах з урахуванням ступеня ризику реалізації консалтингових послуг. Вона забезпечує консультанта знаннями і допомагає інтерактивно отримати відповіді на питання клієнта. Вона призначена для агроконсалтингових компаній і дорадників, а також для широкого кола користувачів: від керівників підприємств і компаній до окремих підприємців, що розвивають свій бізнес в умовах світових стандартів і сертифікації.

Для успішного функціонування будь-якої системи потрібно її кадрове забезпечення. НУБіП України став одним з перших сільськогосподарських вищих учбових закладів, який розгорнув діяльність у напрямі агроконсалтингової освіти та науки. Розроблені нові навчальні програми та дисципліни, що включають і дистанційні курси, сприяють розвитку дорадчої діяльності в Україні. Сьогодні вже введена нова магістерської програми «ДОРАДНИЦТВО» (серпень 2010 року), що включена МОН молоді та спорту України в спеці-

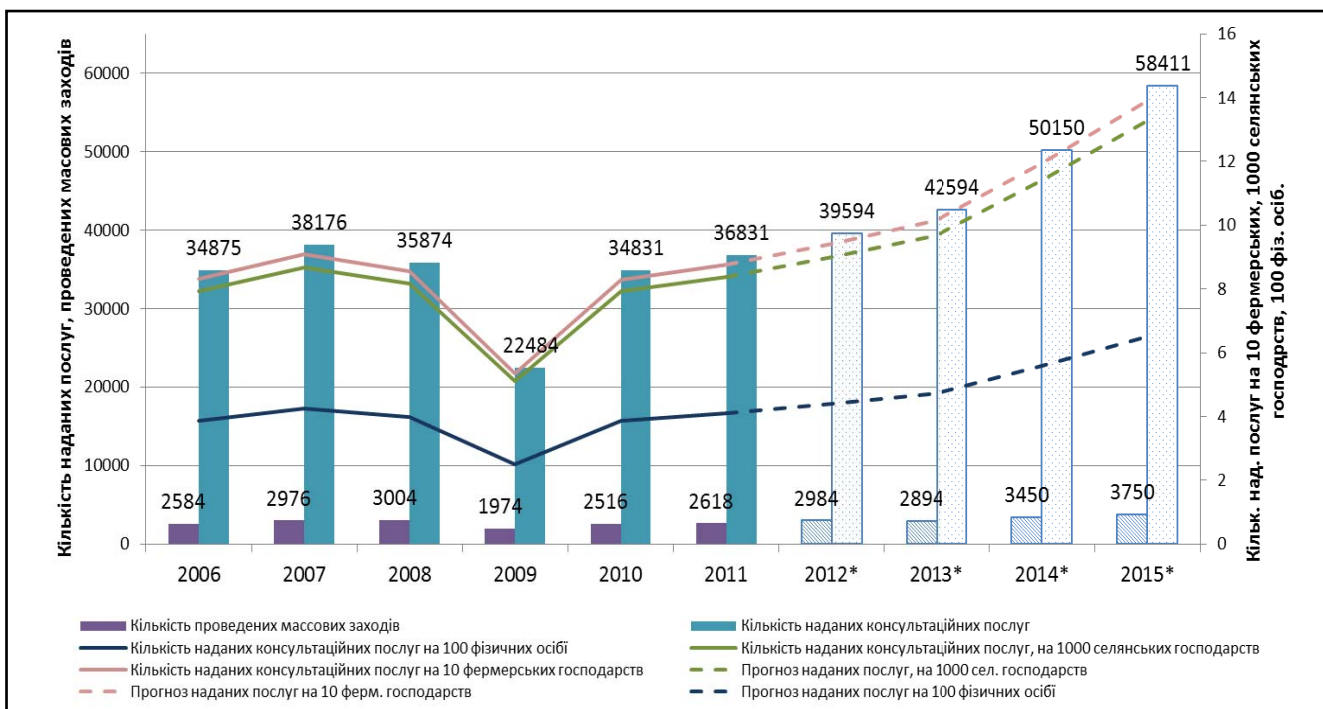

Рисунок 10. Динаміка та прогноз соціально спрямованих дорадчих послуг (2006–2015)**

** За даними Державного служби статистики України.

* Прогноз автора.

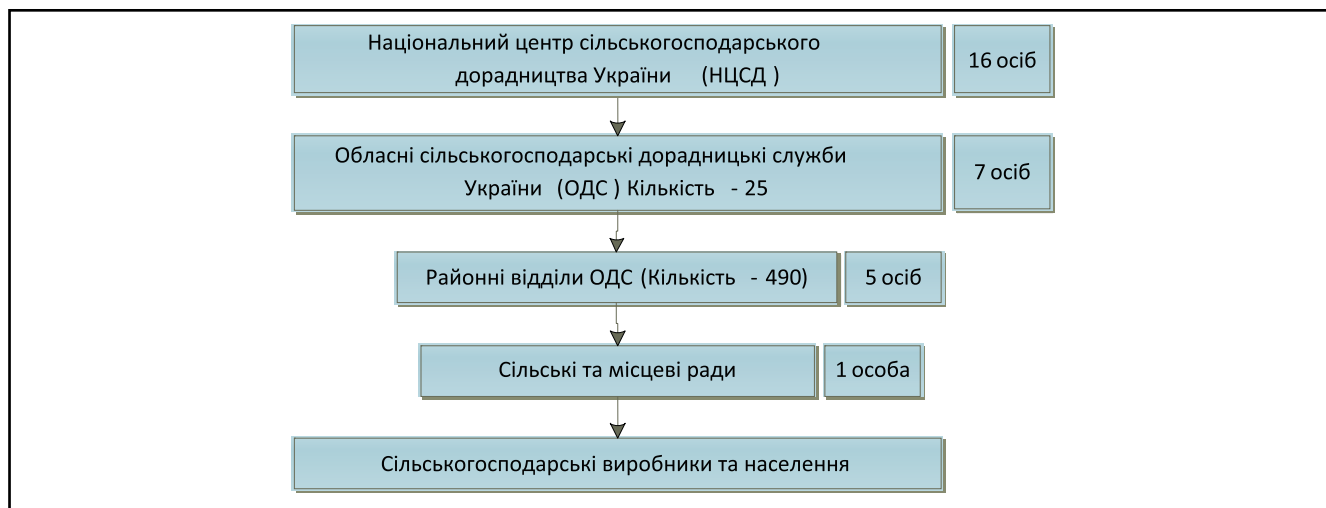

Рисунок 11. Організаційна структура державної системи сільськогосподарського дорадництва України (2012–2015)

фічні категорії. Окремим блоком іде навчання із сертифікації дорадників та експертів–дорадників, проводяться тренінги та бізнес–школи [7–9].

Важливим напрямом аграрної політики стає інституційна розбудова сільськогосподарських дорадчих служб в Україні за державної підтримки дорадчої діяльності, надання соціально спрямованих дорадчих послуг суб'єктам господарювання, що здійснюють діяльність у сільській місцевості, та сільському населенню, органам влади та місцевого самоврядування [10]. Так, 23 травня 2012 року було підписано розпорядження Кабінету Міністрів України про формування державної системи сільськогосподарського дорадництва в Україні зі створенням Національного дорадчого центру із обласними та районними його відділеннями та представниками у сільських та селищних радах.

На рис. 11 показано організаційну структуру державної системи сільськогосподарського дорадництва України на 2012–2015 роки. Витрати державного бюджету на створення та функціонування такої дорадчої системи в 2012–2015 роках потребують коштів у розмірі 528,6 млн. грн. [11].

Висновки та пропозиції

Головна проблема українського аграрного сектору полягає у відсутності колінарності векторів економічного та соціального розвитку: перший забезпечується діяльністю великих аграрних підприємств; другий – залишається проблемним (рівень життя основної маси сільського населення залишається низьким). Важливим напрямом підвищення ефективності агроконсалтингової діяльності стає інституційна розбудова сільськогосподарського дорадництва в Україні та його державна підтримка, розвиток агроконсалтингової освіти та організація інноваційного агроконсалтингового сервісу шляхом впровадження інтерактивних консалтингових технологій та електронної системи дорадництва із залученням міжнародних консалтингових асоціацій та досвіду американської системи eXtension.

Список використаних джерел

1. Survey of the European Management Consultancy 2010/2011. – Режим доступу: http://www.webserverone.net/projects/fea-co/FCKeditor_project/FeacoSurvey2010-2011.pdf
2. Кальна–Дубінюк Т.П. Довідник Закон України «Про сільськогосподарську дорадчу діяльність»: Науково–практичний коментар / Кальна–Дубінюк Т.П., М.В. Бесчастна // За ред. Р.Я. Корінця. Львів: НВФ «Українські технології», 2007. 248 с.
3. Скрипник А.В. Інформатизація аграрної сфери України / А.В. Скрипник, О.М. Ткаченко // Економіка АПК. – 2012. – №7. – С. 213.
4. Кальна–Дубінюк Т.П. Дорадництво на шляху успішного впровадження інновацій / Т.П. Кальна–Дубінюк, В.А. Кадієвський, М.З. Швиденко // Організація бізнес–шкіл в дорадництві для успішного впровадження інновацій: Збірник статей Міжнародного круглого столу, м. Київ, 10 лютого 2012 року. – К.: ВЦ НУБіП України, 2012. – С. 18–21.
5. Кальна–Дубінюк Т.П. Управлінський консалтинг в сільському господарстві: монографія / Кальна–Дубінюк Т.П. – Ніжин: ПП Лисенко М.М., 2011. – 360 с.
6. Kalna–Dubinyuk T.P. Interactivity Consulting System CONKA for Supporting Viable Rural Communities / T.P. Kalna–Dubinyuk // Supporting viable rural communities: Proceedings of abstracts of the 18th European Seminar on Extension Education / ESEE, Czech Republic, September 5–8, 2007: Prague, 2007. – P. 25.
7. Кальна–Дубінюк Т.П. Про професійну підготовку сільськогосподарських дорадників / Т.П. Кальна–Дубінюк // Інформаційні ресурси та їх використання в агропромисловому виробництві. – К.: ІАК. – 2005. – №4. – С. 117–119.
8. Кальна–Дубінюк Т.П. Дорадча освіта та її інноваційний розвиток / Т.П. Кальна–Дубінюк, М.М. Кулаєць // Інноваційні напрями розвитку дорадництва. Ніжин: ПП Лисенко М.М., 2011. – Розд. 3. – С. 118–126.
9. Кальна–Дубінюк Т.П. Бізнес–школи та їх роль у інноваційному консалтингу / Т.П. Кальна–Дубінюк // Зб. тез доп. всеукр. наук.–метод. конф. «Проблеми дидактичної підготовки науково–пе–

дагогічних працівників вищої освіти». – К.: Аграр Медіа Груп, 2010. – С. 148–150.

10. Кальна–Дубінюк Т.П. Роль державної підтримки дорадництва в Україні / Т.П. Кальна–Дубінюк // Інноваційні напрями розвитку дорадництва: монографія. – Ніжин: ПП Лисенко М.М., 2011. – Розд. 2. – С. 66–69.

11. Кропивко М.Ф. До питання створення державної системи сільськогосподарського дорадництва в Україні / М.Ф. Кропивко, Н.М. Похиленко // Зб. с. міжнар. КС «Організація бізнес–шкіл в дорадництві для успішного впровадження інновацій». – К.: ВЦ НУБіП України, 2012. – С. 7–16.

В.М. КАРПОВ,
к.е.н., Інститут економіки та прогнозування України НАН України

Оцінка впливу заходів проведення Євро–2012 на подальший розвиток транспортної інфраструктури

У статті проведено аналіз позитивних та негативних наслідків впливу підготовки та проведення Євро–2012 на розвиток транспортної інфраструктури та економіку країни.

Ключові слова: чемпіонат Євро–2012, транспортна інфраструктура, очікувані результати, залізничний транспорт, аеропорти.

В статье проведен анализ позитивных и негативных последствий влияния подготовки и проведения Евро–2012 на развитие транспортной инфраструктуры и экономики страны.

Ключевые слова: чемпионат Евро–2012, транспортная инфраструктура, ожидаемые результаты, железнодорожный транспорт, аэропорты.

In the article the analysis of positive and negative consequences of influence of preparation and realization of Euro–2012 on development of a transport infrastructure and economy of country.

Постановка проблеми. Підготовка України до проведення чемпіонату Європи з футболу 2012 (далі Євро–2012) супроводжувалася значними очікуваннями щодо прискорення економічного розвитку України. Одним з пріоритетів у цьому відношенні вважається модернізація національної економіки, основними критеріями якої є збільшення частки сфери послуг та інноваційної діяльності, збільшення обсягів залучених іноземних інвестицій, удосконалення та розвиток виробничої та соціальної інфраструктури. У зв'язку з цим існує необхідність аналізу загроз й оцінки позитивних та негативних наслідків від проведення чемпіонату, визначення реальності сподівань на прискорення економічного розвитку країни.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. До підготовки та проведення Євро–2012 була прикута увага багатьох ЗМІ, державних діячів, експертів, науковців, пересічних громадян. Не менш їх стало і після проведення чемпіонату.

Основними питаннями після проведення чемпіонату стали: скільки витрачено коштів, раціональність їх використання та як це вплине на подальший розвиток країни. Публікації

з цього приводу різнопланові та досить суперечливі. В своїх оцінках автори використовують різні економічні та соціальні критерії ефективності чемпіонату та його впливу на економіку країни. Звичайно, оцінити всі наслідки проведення Євро–2012 в перспективі досить складно і це потребує ґрунтовних наукових досліджень, але попередні оцінки можна зробити вже зараз.

Метою статті є попередня оцінка впливу здійснення заходів по проведенню Євро–2012 на подальший розвиток транспортної інфраструктури як вагомої складової підвищення ефективності розвитку країни, визначення позитивних тенденцій та розробка пропозицій щодо мінімізації можливих негативних наслідків.

Виклад основного матеріалу. Підготовка та проведення Євро–2012 створила вагоме підґрунтя для подальшого розвитку транспортної інфраструктури. Підготовка до масштабного спортивного заходу виконала роль каталізатора для модернізації залізничного транспорту. Будівництва аеропортів та злітно–посадкових смуг, автомобільних шляхів, вокзалів, прикордонних пунктів пропуску.

У межах Державної цільової програми на період 2009–2012 років обсяги з планового фінансування заходів з підготовки та проведення Євро–2012 становили на проєктування, будівництво, реконструкцію і ремонт об'єктів транспортної інфраструктури 11,8 млрд. грн., у тому числі: аеропортів – 2,6 млрд. грн., залізничного транспорту – 3,6 млрд. грн., автомобільних доріг – 5,5 млрд. грн., пунктів пропуску через державний кордон – 143 млн. грн.

Фактично фінансування заходів по Євро–2012 було в цілому задовільним, забезпечило вагомий внесок у модернізацію транспортної інфраструктури, але за структурою та кількісними параметрами значно відхилилося від планового.

Зокрема, фінансування впровадження за напрямками транснаціональних коридорів швидкісного руху пасажирських поїздів перевищено на 27,8%, комплексної модернізації залізничного напрямку Полтава – Бурти – Користівка – на 49,6%, реконструкція вокзалу в Донецьку в 2 рази, вагонних депо – на 71,0%.